ADVIES 2405

Regulitis

Datum: 24 april 2024
Voorzitter: Anna Roos
Aanwezigen: Adelina Garcia, Anna Roos, Ellen Volon, Ernestina Addai, Ivo Shimwa, Leonore Lauwers, Meron De Smedt, Nikki Kiekens, Noura Kaddaoui, Oskar Bonte, Robbe Van Hoof, Stef Vanderspikken, Virginie Beauveroy, Wim Pyl

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 24 april 2024, onder voorzitterschap van Anna Roos, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert unaniem het volgende:

1. Publiceren in het staatsblad 3
2. UBO 4
3. Rechtspersonenbelasting 5
4. BTW 6
5. Patrimoniumtaks 6
6. Onroerende voorheffing Brussel 7
7. Fiscale attesten kinderopvang 8
8. Insolventieverzekering 9
9. Verenigingsloket 10
10. Regels bij (lokale) muziekevenementen 10
11. GDPR 12
12. Infrastructuur 12
13. Ambulante handel 14

Situering

Het jeugdwerk wordt, net als veel andere sectoren, geconfronteerd met overdreven regeldrift, ook wel gekend als regulitis. De overdaad aan administratieve procedures die vaak onnodig en op een ouderwetse manier georganiseerd zijn, fnuiken vrijwillig engagement, creëren stress en zorgen voor bijkomende werklast.

Dit is geen nieuw fenomeen: al in 2014 bracht De Ambrassade een regulitisbrochure uit met tal van belastende/fnuikende regelgeving waar we in de jeugdsector mee te maken hebben. Tien jaar later blijven onze jeugdwerkverenigingen met grotendeels dezelfde regels geconfronteerd – en er kwamen er zelfs nog bij.

In 2023 lanceerde de Vlaamse Jeugdraad samen met De Federatie en de Vlaamse Sportfederatie de site www.regulitis.be. Deze site heeft tot doel beleidsaanbevelingen te formuleren om regulitis te doen afnemen. We kiezen er bewust voor om de regelgeving waar we op botsen te bundelen, omdat de veelheid aan regels en administratieve overlast net de kern van het probleem is. Jonge vrijwilligers engageren zich om kinderen de beste tijd van hun leven te geven, om podiumkansen te creëren voor lokaal opkomend talent, om ontmoeting tussen jongeren te faciliteren, enzovoort. Maar in plaats daarvan moeten ze een aanzienlijk deel van hun tijd investeren in administratieve overlast. Dit is niet het engagement waarvoor ze kiezen. Dit is niet het jeugdwerk dat we willen.

Ondanks de grote overlast zijn we hoopvol en zien we positieve signalen. Zo zijn we positief over de intenties van het verenigingsloket en zien we stapje voor stapje dat administratieve procedures helaas niet geschrapt, maar wel een stuk vereenvoudigd worden, al dan niet door in te zetten op digitalisering en centralisering. Digitalisering kwam ook als één van de beleidsaanbevelingen uit het onderzoek "Aanpak van 'regulitis' bij vrijwillig engagement bij jongeren", uitgevoerd door VIVES Hogeschool in opdracht van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Bij de oplijsting van beleidsaanbevelingen kwamen we tot vijf uitgangspunten die beleidsmakers steeds in hun achterhoofd dienen te houden bij de uitwerking van regelgeving. Deze uitgangspunten zijn belangrijk omdat de ervaring leert dat het aantal probleemdossiers de afgelopen jaren toenam in plaats van afnam. Door deze expliciet te benoemen willen we de administratieve overlast als gevolg van nieuwe wetgeving vermijden.

De uitgangspunten:

- Digitaliseren is aangewezen, maar procedures afschaffen of vereenvoudigen is prioritair.
- Klant is koning. Ook als het verenigingen zijn.
- Stop het afwentelen van alle risico's en administratieve lasten op verenigingen en vrijwilligers.
- Besteed het handhaven van wetten en regels niet uit aan privébedrijven en/of zorg voor voldoende armslag voor de overheid.
- Vermijd lokale versnippering.

De volledige uitleg over de uitgangspunten vind je terug op www.regulitis.be.

In dit advies behandelen we enkele probleemdossiers waarmee we geconfronteerd worden. Bij elk probleemdossier geven we ook beleidsaanbevelingen mee, deze richtte zich op verschillende beleidsniveaus. De uitgangspunten lopen hier als rode draad doorheen.

Advies

Publiceren in het staatsblad

Zorg dat bestuurs- en statutenwijzigingen van vzw's digitaal kunnen gebeuren. In afwachting van deze digitalisering verwachten we dat:

- De formulieren I en II een opfrisbeurt krijgen zodat ook leken hun weg hierin vinden.
- Er duidelijke richtlijnen voor de griffies zijn, zodat ze allemaal dezelfde procedures hanteren. Eén van de richtlijnen moet zijn om steeds het volledige document te controleren.
- De vraag naar kopieën van identiteitskaarten tot de nieuwe bestuursleden beperkt wordt.

Elke wijziging in de vzw-statuten en/of een wijziging van bestuurders moet gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad en in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). Dit gebeurt door de ingevulde formulieren I en II neer te leggen bij de griffie van de ondernemingsrechtbank. Bij deze publicatie zijn er verschillende drempels:

- Wijzigingen publiceren moet nog steeds op papier (een vzw oprichten kan wel digitaal).
- Formulieren I en II zijn niet gebruiksvriendelijk. Het is soms verwarrend welke delen je wel/niet moet invullen, waar en door wie er gehandtekend moet worden en hoeveel exemplaren er neergelegd moeten worden.
- Sinds kort kwam er nóg iets bij: nu verwachten de griffies een kopie van de identiteitskaarten van alle ontslagnemende en nieuwe bestuurders, en een verklaring op eer voor de controle op het bestuursverbod van een nieuwe bestuurder. Ook moeten de notulen van de algemene vergadering door alle ontslagnemende en benoemde bestuurders ondertekend worden.

Deze drempels zorgen ervoor dat formulieren I en II regelmatig over en weer worden gestuurd tussen de vzw en de griffie. Dit zorgt voor onnodige frustraties, heel wat paperassenwerk en vooral veel tijdverlies. In sommige gevallen stoppen de griffies met nalezen van de formulieren bij een eerste 'fout' waardoor een document soms eindeloos heen en weer wordt verstuurd.

Zorg dat jaarrekeningen digitaal neergelegd kunnen worden en koppel dit automatisch aan de aangifte voor de rechtspersonenbelasting én de patrimoniumtaks.

Als antwoord op een parlementaire vraag van Servais Verherstraeten van 8 januari 2024 (parlementaire vraag nummer: 55-2-002363) geeft minister van Justitie Paul Van Tigchelt aan dat zijn diensten ernaar streven om basiswijzigingen digitaal mogelijk te maken in het najaar van 2024.

Ook de neerlegging van de jaarrekening gebeurt nog steeds op papier, wat onnodig veel tijd vergt. Bovendien moet de jaarrekening óók worden ingediend voor de aangifte van de rechtspersonenbelasting. Bizar genoeg wordt er een ander sjabloon gebruikt voor de neerlegging bij de griffie dan bij de aangifte voor de rechtspersonenbelasting.

Maak publicaties van bestuurs- en statutenwijzigingen in het Staatsblad gratis.

Eigen aan het jeugdwerk is dat er een groot verloop van vrijwilligers is. Er moeten dus zeer regelmatig bestuurswijzigingen gepubliceerd worden. Om de kosten voor publicaties te beperken gebeurt het dat organisaties verschillende bestuurswijzigingen bundelen om het aantal publicaties te beperken. Dit is suboptimaal want het creëert situaties waar bestuurders niet actief zijn maar wel nog officieel bestuurder zijn. Wij zijn ervan overtuigd dat een gratis publicatie in het Staatsblad ervoor zal zorgen dat de gegevens van verenigingen in het Staatsblad sneller up-to-date gebracht zullen worden.

Bovendien ontvangen heel wat van deze verenigingen lokale subsidies die ze gedeeltelijk moeten aanwenden om hun publicaties in het Staatsblad te kunnen betalen. Gratis publiceren zal er dus aan bijdragen dat subsidies aangewend worden voor wat ze bedoeld zijn, het versterken van het lokaal jeugdwerk.

Pas het moment van indexatie van de tarieven aan. Onze voorkeur gaat hierbij naar 1 januari.

Jaarlijks worden de tarieven voor publicaties in het staatsblad geïndexeerd op 1 maart. Dat is een slecht gekozen moment aangezien de meeste organisaties een boekjaar hebben dat samenloopt met het kalenderjaar. Ze moeten hun jaarrekening dus in de eerste 6 maanden van het kalenderjaar laten goedkeuren door de algemene vergadering van hun organisatie die tegelijk kwijting moet verlenen aan de bestuurders. Het verkiezen van een nieuw bestuur valt logischerwijs meestal samen met het moment dat er kwijting wordt verleend. Organisaties die de betaling eind februari in orde brengen maar waarvan formulieren I & II pas in maart aankomen bij de griffie hebben dus een probleem.

UBO

Voorzie voor het UBO-register een uitzondering voor erkende en/of gesubsidieerde verenigingen. Zolang dat niet mogelijk is:

- Hanteer het *only once*-principe, de gegevens zijn beschikbaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Zorg ervoor dat verenigingen niet verplicht worden om gegevens te bevestigen in het UBO-register.
- Vereenvoudig de procedure om de uiteindelijke begunstigde(n) te registreren.

De Europese anti-witwaswetgeving (en de Belgische omzetting ervan via de wet van 18 september 2017) verplicht bedrijven sinds 2019 om de identiteit te registreren van de natuurlijke personen/aandeelhouders die rechtstreeks of onrechtstreeks meer dan 25 procent van de belangen in een vennootschap aanhouden. Dat zijn hun UBO's, Ultimate Beneficiary Owners, of 'uiteindelijke begunstigden'. Dat is duidelijk.

Maar door het brede toepassingsgebied van deze regelgeving zijn ook vzw's verplicht dit te doen. En dat houdt geen steek want vzw's hebben een maatschappelijk belang en doen niet aan winstuitkering. Ze hebben dus geen 'uiteindelijk begunstigden'.

Als de overheid (of een andere actor) wil weten wie er effectief achter de juridische entiteit van de vzw zit, kan ze terecht bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) of het Belgisch Staatsblad. Daarin zijn de bestuurders van een vzw te vinden.

Het registreren van UBO door vzw's is dus compleet overbodig en te complex voor vzw's en vrijwilligers, waardoor onbewust/onbedoeld wel eens fouten gemaakt worden. Die fouten worden ook zwaar bestraft met boetes. En alsof dat nog niet genoeg was: sinds oktober 2020 volstaat het niet langer dat vzw's hun begunstigden registreren in het UBO-register. Er zijn extra documenten nodig die aantonen dat de informatie in het register correct en actueel is.

Banken moeten het recht krijgen om het UBO-register te consulteren zodat zij de uiteindelijke begunstigden van hun klanten kunnen verifiëren. Ook Febelfin pleit hiervoor in haar memorandum.

Ook banken hebben de gegevens uit het UBO-register nodig maar hebben er geen toegang toe. Ze moeten de informatie afzonderlijk opvragen bij elke (nieuwe) klant. Zowel voor banken als vzw's is dat dus dubbel (en complex) werk.

Communiceer duidelijk naar banken dat de UBO-regelgeving niet van toepassing is op feitelijke verenigingen.

Tot slot krijgen ook feitelijke verenigingen soms de vraag om hun UBO-register in te vullen. Lokale bankagenten doen dit bijvoorbeeld vaak. Dit leidt tot verwarring want de UBO-regelgeving is niet van toepassing op feitelijke verenigingen. Dat zijn namelijk geen rechtspersonen en kunnen dus onmogelijk begunstigden registreren.

Rechtspersonenbelasting

Schaf de verplichte aangifte voor organisaties die geen rechtspersonenbelasting verschuldigd zijn (nulaangifte) af.

In tegenstelling tot de patrimoniumtaks is de rechtspersonenbelasting een taks op inkomsten. Jaarlijks moet je via Biztax aangifte doen, dit geldt ook voor organisaties die een zogenaamde nulaangifte dienen te doen. Overbodig werk, met andere woorden.

Digitaliseer de neerlegging van de jaarrekening bij de griffie van de ondernemingsrechtbank en maak een koppeling met de rechtspersonenbelasting. Zorg er zo voor dat de aangifte op voorhand wordt ingevuld.

Het lijkt ons ook nuttig om, net als bij de personenbelasting, de belastingaangifte vooraf te laten invullen. Dat zou kunnen als de neerlegging van de jaarrekening digitaal zou gebeuren en gekoppeld zou worden aan de aangifte van de rechtspersonenbelasting.

Stuur rechtspersonen tijdig een herinnering om hun belastingaangifte in orde te brengen.

Heel wat verenigingen worden beboet omdat ze vergeten aangifte te doen. Dit kan eenvoudig vermeden worden door op tijd een herinnering te bezorgen met een duidelijke uitleg van wat er verwacht wordt. Dit sluit volledig aan bij het uitgangspunt 'Klant is koning, ook als het verenigingen zijn'.

BTW

Voeg een uitzondering toe in het btw-wetboek toe die ervoor zorgt dat het helder is dat jeugdwerk, jeugdverblijven en jeugdcentra een uitzondering krijgen.

Jeugdorganisaties organiseren tal van activiteiten zoals taartenverkopen, fuiven, een carwash enzovoort, om hun werking financieel te ondersteunen. Volgens de letter van de wet zijn dit soort activiteiten belastingplichtig. Gelukkig kan er worden teruggevallen op uitzonderingen:

- Er is een algemene vrijstelling die geldt voor alle kleine ondernemingen die btw-plichtig zijn. Als de jaarlijkse omzet lager is dan 25.000 euro moeten de ondernemingen geen btw-aangifte indienen.
- Het jeugdwerk valt onder de vrijstelling opgenomen in artikel 44, §2, 2° van het btw-wetboek. In dit artikel wordt bepaald dat “diensten en leveringen van goederen die nauw samenhangen met maatschappelijk werk,(…) en die worden verricht door (…)organisaties die door de bevoegde overheid als instellingen van sociale aard worden erkend’ waaronder ook ‘de kinderbewaarplaatsen, de zuigelingentehuizen en de instellingen die in hoofdzaak het toezicht over jongelui en de zorg voor het onderhoud, opvoeding en vrijetijdsbesteding tot doel hebben’ vallen”.
  Ook de gedeeltelijke vrijstelling voor de patrimoniumbelasting verwijst naar dit artikel in het btw-wetboek.

De huidige verwoording van artikel 44 kan tot verschillende interpretaties leiden. Dit leidt tot de bizarre situatie dat de federale ambtenaren moeten bepalen wat wel of geen jeugdwerk is, terwijl het hier om een gemeenschapsbevoegdheid gaat. Voeg daarom een heldere uitzondering toe in artikel 44, §2, 2° van het btw-wetboek: “worden met name bedoeld: lokale en/of landelijke erkende of gesubsidieerde verenigingen en jeugdverblijven en jeugdcentra”.

Schaf de btw-plicht voor jeugdhuizen met een drankomzet van meer dan 80.000 euro af. Indien een afschaffing niet mogelijk is, moet de grens van 80.000 euro aanzienlijk verhoogd worden.

Eén jeugdwerkvorm zit in een bijzondere situatie: de jeugdhuizen kennen sinds 2019 een gemengde btw-plicht. Concreet gaat het over jeugdhuizen met een drankomzet hoger dan 80.000 euro. De plicht om btw te betalen betekent dat jeugdhuizen meer administratieve en boekhoudkundige verplichtingen moeten toepassen. Zo maken ze de overstap van een kasboekhouding naar een dubbele boekhouding en is het een zoektocht naar een boekhouder die mee is met de gemengde btw-plicht en de werking van vzw’s.

Sinds de invoering van de gemengde btw-plicht in 2019 stijgt het aantal btw-plichtige jeugdhuizen alleen maar. Logisch, want de grens van 80.000 euro werd nooit aangepast terwijl de drankprijzen wel onderhevig waren aan inflatie.

Patrimoniumtaks

Schaf de patrimoniumtaks voor (jeugd)verenigingen af.

De jaarlijkse ‘taks op de vzw’s’, oftewel de patrimoniumtaks, is een taks tot vergoeding van de successierechten die in het geval van een vzw niet geheven kunnen worden. De taks is van toepassing op vzw’s, private stichtingen en internationale vzw’s.

We stellen ons ernstige vragen bij het bestaan van de patrimoniumtaks. Een taks op vermogen is zeker gerechtvaardigd als dat vermogen een rechtstreekse verrijking van eigenaars of aandeelhouders tot doel heeft. Maar jeugdverenigingen

hebben geen persoonlijke verrijking tot doel. Het is – integendeel – een investering in de gemeenschap. Bezittingen worden benut ten voordele van het verwezenlijken van ons maatschappelijk doel. De patrimoniumtaks toepassen op jeugdverenigingen schiet daarom wat ons betreft zijn doel voorbij.

> Maak de digitale aangifte gebruiksvriendelijker en koppel dit bij voorkeur aan een digitale neerlegging van de jaarrekening bij de griffie van de ondernemingsrechtbank.

Eind 2023 werd deze taks hervormd, waarbij van een vlak belastingtarief naar een progressief tarief werd overgeschakeld. We zien verschillende positieve elementen in de hervorming:

- Het aangifteformulier kan vanaf nu ook digitaal doorgestuurd worden.
- De vrijstelling stijgt van 25.000 naar 50.000 euro.
- Verenigingen die niet belastingplichtig zijn, moeten geen aangifte meer doen.
- Er wordt een gedeeltelijk vrijstelling voorzien voor verenigingen die zich kunnen beroepen op artikel 44, §2, 2° van het btw-wetboek.

Maar we hebben ook bedenkingen. Zo verloopt de digitale aangifte nog steeds met hetzelfde formulier, alleen moet je het nu opladen in plaats van per post te versturen. Deze manier van werken is niet gebruiksvriendelijk en voldoet dus niet aan het uitgangspunt ‘klant is koning’.

> Zorg voor een automatische vrijstelling voor alle erkende en gesubsidieerde jeugdverenigingen. We zien hier ook een rol weg gelegd voor Jeugdmaps of het verenigingsloket.

We zijn tevreden met de gedeeltelijke vrijstelling maar vrezen dat heel wat verenigingen hier geen gebruik van zullen kunnen maken omdat de vrijstelling niet automatisch wordt toegekend. Als verenigingen dus niet op de hoogte zijn van de nieuwe regelgeving, zullen ze ook niet aangeven dat ze recht hebben op de gedeeltelijke vrijstelling.

Ook is het inschatten van de waarde van het patrimonium is niet altijd eenvoudig, zeker niet bij oudere gebouwen. Wat is de waarde van een gebouw van een jeugdbeweging, jeugdverblijf of jeugdhuis? Dit soort gebouwen komt maar zelden op de markt, wat benchmarken heel moeilijk maakt.

Onroerende voorheffing Brussel

> Zorg voor een automatische vrijstelling van onroerende voorheffing voor alle jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De onroerende voorheffing, ook wel de ‘grondbelasting’ genoemd, is een gewestbelasting op het inkomen uit gronden en gebouwen. Sinds 2016 zijn erkende jeugdwerkorganisaties (Vlaams en lokaal) in de Vlaamse Gemeenschap hiervan definitief vrijgesteld (decreet van 6 juli 2016).

Voor verenigingen die eigenaar zijn is dat een grote besparing: voor verenigingen die huren wordt het dan weer eenvoudiger om een gebouw te huren omdat de eigenaar beloond wordt door de vrijstelling.

Het gaat om een gewestbelasting; de vrijstelling is dus niet van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Nochtans zijn de infrastructurele uitdagingen in Brussel groot en is het moeilijk voor jeugdorganisaties een geschikt gebouw te vinden.

Het Vlaamse decreet spreekt over een automatische vrijstelling van onroerende voorheffing, maar regelt niet de wijze waarop dat in de praktijk moet gebeuren. Hierover werden afspraken gemaakt tussen het Departement Cultuur, Jeugd en Media en de Vlaamse Belastingdienst. Sinds 2017 worden de gegevens van jeugdwerkorganisaties via de website en database Jeugdmaps ingevoerd. Via de jeugdwerkkoepels en de gemeenten wordt jaarlijks gevraagd om de gegevens van alle erkende jeugdwerkorganisaties te updaten. Elk jaar worden deze gegevens in april doorgestuurd naar de Vlaamse Belastingdienst, die op basis hiervan een vrijstelling toekent en geen aanslagbiljetten verstuurt voor de gebouwen opgenomen in de database. Jeugdwerk dat nog niet was opgenomen in de database kan via een bezwaarschrift toch nog altijd een vrijstelling bekomen.

Momenteel is er geen automatische vrijstelling in Brussel. Daar moet de eigenaar van het gebouw dus jaarlijks eerst de aanslag betalen en daarna een bezwaarschrift indienen om vrijgesteld te worden.

Enerzijds moet de beschrijving van de term 'jeugdbewegingen' in de ordonnantie van het Brussels Gewest aangepast worden. Die is vatbaar voor interpretatie en juridisch niet correct.

Anderzijds moeten er administratieve afspraken worden gemaakt tussen Brussel Fiscaliteit en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) over op welke manier de vrijstelling automatisch kan gebeuren. De VGC heeft bv. een lijst met erkende jeugdwerkorganisaties die hiervoor gehanteerd kan worden.

Fiscale attesten kinderopvang

> Introduceer een gebruiksvriendelijk systeem om fiscale attesten digitaal door te geven. Onderzoek of hier een koppeling met het verenigingsloket mogelijk is.

Uitgaven voor kinderopvang komen in aanmerking voor een belastingvermindering. Hiervoor moeten de organisatoren van opvangactiviteiten fiscale attesten opmaken. Om ervoor te zorgen dat rechthebbenden dit belastingvoordeel automatisch in hun belastingaangifte zien verschijnen is het sinds 2022 voor opvanginitiatieven verplicht om de fiscale attesten digitaal door te sturen. We steunen de doelstelling om deze procedure te digitaliseren en het zo voor de rechthebbenden klantvriendelijker te maken. Maar de procedure die moet gevolgd worden verlegt de administratieve overlast naar de opvanginitiatieven. In het geval van het jeugdwerk gaat het heel vaak over jonge vrijwilligers.

De ICT-toepassing die gebruikt moet worden voor het digitaal doorgeven van fiscale attesten is niet gebruiksvriendelijk. Zelf voor *digital natives* is het in de meeste gevallen onmogelijk om de attesten digitaal door te geven. Helemaal moeilijk wordt het voor feitelijke verenigingen, omdat zij niet beschikken over een ondernemingsnummer. Het verenigingsloket zou dit probleem alvast kunnen wegwerken voor feitelijke verenigingen zodat Belcotax niet gekoppeld moet worden aan een natuurlijk persoon. De problemen met de digitale aangifte werden pijnlijk duidelijk door de beslissing om voor aanslagjaar 2023 geen automatische koppeling te maken, net omdat het aantal elektronisch ingediende fiches erg beperkt was. Dit bleek uit het antwoord op een vraag van kamerlid Nahima Lanjri op 4 oktober 2023.

> Zorg ervoor dat organisaties zo weinig mogelijk gegevens moeten bewaren en dit zo kort mogelijk. Als fiscale attesten digitaal worden doorgegeven lijkt het ons eenvoudiger om deze op een centrale plaats te bewaren.

Voor de digitale koppeling moeten ook rijksregisternummers verzameld worden. Het verzamelen en veilig stockeren van deze gegevens verloopt moeizaam. De gegevens moeten ook maar liefst 10 jaar bewaard worden. Dit is allemaal ontzettend belastend voor verenigingen.

Maak een einde aan de dubbele voorwaarde om een fiscaal attest te kunnen uitkeren. Zorg ervoor dat een fiscaal attest kan worden uitgereikt na het plaatsvinden van de activiteit, ongeacht in welk jaar de betaling plaats vond.

Naast de technische problemen is er ook het probleem dat de belastingvermindering enkel kan verkregen worden in het jaar van betaling en dat een attest pas kan worden uitgereikt na het plaatsvinden van de opvang. Dit levert problemen op als de betaling gebeurt in jaar X en de activiteit pas plaats vindt in jaar X+1. Rechthebbenden moeten in dit geval een rechtzetting aanvragen. Dat is omslachtig en zorgt voor onnodige administratieve overlast en zal tot gevolg hebben dat heel wat rechthebbenden geen gebruik zullen maken van hun belastingvoordeel.

Publiceer het maximaal aftrekbaar bedrag voor kinderopvang vòòr 1 januari van het jaar waarop het bedrag van toepassing is.

De indexering van het maximumbedrag is een goede zaak voor de belastingplichtige, maar kan zorgen voor incorrecte attesten die doorheen het jaar worden afgeleverd. Het maximum aftrekbaar bedrag voor een dag kinderopvang (voor 2023 15,70 euro) wordt niet altijd op hetzelfde moment bekendgemaakt, vaak pas in februari of maart van het lopende jaar. Beter zou zijn om dit jaarlijks in december bekend te maken voor het daaropvolgende jaar.

Insolventieverzekering

Zorg voor een uitzondering op de insolventieverzekering voor jeugdwerkorganisaties. Erken dat het aanbod van jeugdwerkorganisaties geen concurrentie vormt voor commerciële reisagentschappen maar ook kansen op een fijne vakantie biedt voor wie dit anders te hoog gegrepen is omwille van o.a. financiële drempels.

De insolventieverzekering is een verzekering die de consument van een pakketreis beschermt wanneer de aanbieder van die pakketreis failliet gaat. Een pakketreis is een reis waarin verschillende diensten samen worden aangeboden: overnachting, activiteiten, vervoer etc.

Heel wat jeugdwerkorganisaties organiseren kampen of vakanties die op die manier ook pakketreizen zijn. Er wordt vaak een combinatie van overnachtingsplaats, vervoer, activiteiten, maaltijden etc in één pakket aangeboden. Dat wil zeggen dat jeugdwerkorganisaties een insolventieverzekering nodig hebben. Gelukkig zijn er uitzonderingen mogelijk. De uitzondering is van toepassing op pakketreizen met volgende (cumulatieve) voorwaarden:

- Incidenteel (mag niet permanent/frequent zijn)
- Zonder winstoogmerk (geen winst bovenop de kosten nastreven)
- Beperkte groep van reizigers (duidelijk afgebakende doelgroep)

Dit zorgt dat voor heel wat organisaties de nood aan insolventieverzekering wegvalt, maar voor vakantiekamporganisaties blijft het een verplichting. Dit is te betreuren, net omdat jeugdwerkorganisaties veel vaker laagdrempelige vakanties organiseren voor alle kinderen en jongeren en er de laatste jaren ook extra aandacht gaat naar kampen voor kinderen en jongeren in kwetsbare situaties. En dat niet exclusief voor die doelgroep (zoals de uitzondering zou vragen), maar net inclusief, om kinderen en jongeren die anders bepaalde reiskansen en reiservaringen niet zouden kunnen krijgen, toch die ervaring te geven.

Kosten zoals een verplichte insolventieverzekering zorgen ervoor dat jeugdwerkorganisaties elke euro die ze ter

beschikking hebben nog bewuster moeten spenderen. We voorspellen dat dit vaak ten koste zal gaan van het vrijmaken van plaatsen voor de meest kwetsbaren, wat absoluut te betreuren is.

Verenigingsloket

> Maak het verenigingsloket zo volledig mogelijk en werk hiervoor samen met andere beleidsniveaus en privé organisaties.

We zijn verheugd over de introductie van het verenigingsloket en zien potentieel om hier in de toekomst een verzamelplaats van te maken voor alle administratie waar verenigingen mee in aanraking komen. Een extra troef is dat het verenigingsloket de overdracht naar nieuwe vrijwilligers eenvoudiger kan maken. Het is belangrijk dat er met dit loket volledigheid wordt nagestreefd, hiervoor moet over de bevoegdheidsdomeinen heen gekeken worden. Als je het aan ons vraagt moet het verenigingsloket de plaats zijn waar je in contact staat met de lokale, Vlaamse en federale overheid. We denken hierbij aan volgende koppelingen:

- Gemeentelijke overheden: het ontlenen van materiaal, aanvragen van subsidies, aanvragen voor evenementen, inname openbaar domein, vergunningen voor verkoop van alcohol en sterke drank enzovoort.
- Provinciale overheden: het ontlenen van materiaal.
- Vlaamse overheid: aanvragen van subsidies en erkenning, attesten voor geluidsnormen, vergunningen, vrijwilligersverzekering
- Federale overheid: Neerleggingen en publicaties in het Staatsblad, aangiftes rechtspersonenbelasting en patrimoniumtaks, update van het UBO-register (zolang dit niet automatisch volgt uit het Staatsblad), registratie bij het FAVV, fiscale attesten kinderopvang, luchtkwaliteit, enzovoort.
- Privé: Verzekeringen, Unisono (Sabam en billijke vergoeding) koepelorganisaties, enzovoort.

Het verenigingsloket kan ook tegemoet komen aan de aanbeveling: ‘Zet maximaal in op toegankelijkheid in gemeentelijke en stedelijke diensten door het leefwereldperspectief van jongeren mee te nemen in regelgeving en administratieve procedures’ uit het onderzoek “Aanpak van ‘regulitis’ bij vrijwillig engagement bij jongeren”. Dit onderzoek werd uitgevoerd door VIVES Hoogeschool in opdracht van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Uit hetzelfde onderzoek komt ook een aanbeveling om te focussen op digitalisering.

> Voorzie in het verenigingsloket een duidelijke en volledige checklist zodat verenigingen weten welke zaken ze nog in orde moeten brengen en ze op beide oren kunnen slapen bij het afvinken van de checklist.
>
> Voeg de mogelijkheid om notificaties te versturen toe aan het verenigingsloket.

Voor verenigingen is het een uitdaging om hun weg te vinden in de veelheid aan regels. Het verenigingsloket kan hier een antwoord op bieden door een volledige checklist te voorzien met duidelijke uitleg en deadlines. Ideaal zouden er notificaties aan gekoppeld worden, zo krijgen verenigingen een herinnering als er een deadline nadert.

Regels bij (lokale) muziekevenementen

> Schenk aandacht aan hoe je als lokale overheid met regels omgaat. Zorg dat die in verhouding zijn met de evenementen die worden georganiseerd.

Ga voor een geïntegreerd evenementenbeleid. Centraliseer toelatingen en bijkomende regelgeving voor organisatoren in een evenementenloket.

Veel jeugdverenigingen, zoals jeugdhuizen en jeugdbewegingen, organiseren muziekevenementen (fuiven, concerten, kleine festivals, enz..) voor en door jongeren. Via die evenementen zorgen ze niet enkel voor een levendige lokale jongerencultuur maar brengen ze ook geld in het laatje voor hun jeugdvereniging.

Maar verenigingen worden ontmoedigd om evenementen te organiseren door de veelheid en versnippering aan regels en procedures. Dit zowel op federaal niveau (AKV, Unisono,..) als op lokaal niveau.

Monitor en evalueer de nieuwe Amateurkunstenvergoeding (AKV) en stuur bij indien nodig. De registratie en rapportage moet vlot en laagdrempelig zijn voor organisatoren.

Voor organisatoren is de Amateurkunstenvergoeding (AKV), de opvolger voor de KVR (Kleine Vergoedingsregeling voor Kunstenaars), een belangrijk instrument.

Bij de nieuwe AKV dragen zowel uitvoerder als opdrachtgever een verantwoordelijkheid en beiden moeten zich online registeren. Voor de uitvoerder wordt de administratie eenvoudiger dan met de KVR aangezien de kunstenaarskaart wordt afgeschaft. Voor de opdrachtgever komt er een online registratie bij via het nieuwe online platform “Working in the Arts”. Daarna vult de opdrachtgever telkens de activiteit aan waarbij er betaald wordt via AKV en welke uitvoerders daarbij betrokken worden. Opdrachtgevers die vaker AKV-prestaties uitbetalen, moeten dit jaarlijks verantwoorden en een solidariteitsbijdrage betalen. Opdrachtgevers, waaronder heel wat jeugdorganisaties, zoals bijvoorbeeld jeugdhuizen zien hun administratieve last dus toenemen. We vragen dan ook om de effecten van de nieuwe regelgeving op te volgen.

Zorg voor een eenvoudige online registratie en rapportage voor de Amateurkunstenvergoeding (AKV) die ook werkbaar is voor vrijwilligers.

Opdrachtgevers die meer dan 100 AKV-vergoedingen per jaar betalen, moeten een jaarlijkse rapportage indienen. We stellen ons vragen bij de inhoud van de rapportage. Deze moet op maat van verenigingssectoren zijn, en niet op maat van de professionele kunstensector. Opdrachtgevers zijn namelijk vaak jeugdhuizen, sociaal-culturele verenigingen, sportevent-organisatoren enzovoort.

Zorg voor duidelijke en transparante regelgeving voor auteursrechten via Unisono. Voorzie een tarief op maat voor de socio-culturele sector.

Een andere frustratie bij organisatoren van (muziek)evenementen is de aangifte van auteursrechten. Niemand trekt in twijfel dat auteurs een correcte vergoeding dienen te krijgen voor hun product. De frustraties gaan voornamelijk over de niet transparante en onaangepaste regelgeving.

GDPR

De Belgische kaderwet m.b.t. GDPR stelt dat overheden in België aan organisaties enkel die gegevens mogen opvragen die ze voor hun doel werkelijk nodig hebben. Overheden moeten dus beter nagaan welke gegevens essentieel zijn om hun taak te kunnen uitvoeren, alvorens gegevens op te vragen aan organisaties (bijvoorbeeld over hun leden). De verantwoordelijkheid mag vooral niet bij de organisatie komen te liggen, die soms in een afhankelijkheidspositie zit (bijv. omwille van subsidies) en/of onvoldoende op de hoogte is van de geldende regels. Sensibilisering van (ook lokale) overheden is dus belangrijk.

De GDPR (General Data Protection Regulation) regelt het beheer en bescherming van persoonsgegevens. Wie persoonsgegevens verwerkt, moet aan deze regels voldoen.

Over het belang van het beschermen van persoonsgegevens is iedereen het eens. Maar de regelgeving is helemaal niet op maat van (kleine) verenigingen. Bovendien gaan ook controlerende of subsidiërende overheden soms in de fout door gegevens op te vragen bij organisaties, waarvan ze niet kunnen aangeven welk doel deze gegevens moeten dienen. Het is duidelijk dat er zowel voor overheden als voor organisaties grijze zones blijven bestaan.

Verplicht verenigingen niet tot het verzamelen van (gevoelige) gegevens. Het verzamelen en bewaren van gegevens zou zoveel mogelijk door de overheid zelf dienen te gebeuren.

Verenigingen moeten meer en meer gevoelige gegevens te bewaren in opdracht van de overheid. Denk bijvoorbeeld aan het opvragen (en 10 jaar bewaren) van rijksregisternummers voor het opmaken van fiscale attesten voor kinderopvang. We willen naar een situatie waar verenigingen enkel de hoogstnoodzakelijke gegevens moeten bijhouden.

Ook is er niet altijd een wettelijke basis om gegevens op te vragen. Nu is bijvoorbeeld het opvragen van medische gegevens van -18-jarigen in het kader van een jeugdkamp enkel mogelijk met uitdrukkelijke toestemming van ouders.

Infrastructuur

Stem regelgeving over infrastructuur op elkaar af en zorg dat de implementatie van regelgeving haalbaar en betaalbaar is.

In 2023 brachten we met de Vlaamse Jeugdraad het advies lokale jeugdinfrastructuur[1] uit. In dit advies riepen we op om te investeren in jeugdinfrastructuur zodat onze gebouwen kunnen verduurzamen en we voldoende capaciteit hebben voor het groeiend aantal jongeren dat actief is in het jeugdwerk. Ook in het advies kaarten we de administratieve overlast en het te veel aan regels aan. Adviespunt zeven klonk als volgt: “Zorg voor duidelijke regelgeving, minder regels en minder administratie voor jeugdinfrastructuur”.

Maak een duidelijk overzicht van alle regelgeving die van toepassing is op jeugd(werk)infrastructuur.

[1] Vlaamse Jeugdraad, Advies 2304 - Lokale jeugd(werk)infrastructuur.

De oprichting van een expertise punt/aanspreekpunt lijkt ons nuttig om alle informatie te bundelen en verspreiden.

Niemand trekt in twijfel dat er regelgeving moet zijn over zaken als veiligheid, hygiëne, comfort, duurzaamheid, … Maar de ‘wildgroei’ aan regels werkt verlammend. Bouw je bijvoorbeeld een nieuw jeugdhuis, dan moet je voldoen aan geluidsnormen én aan energienormen, brandveiligheidsregels, maar ook een goede akoestiek hebben binnenin. En binnenkort komen daar mogelijk aanbevelingen rond binnenluchtkwaliteit en regels rond asbestverwijdering bij. In het memorandum van Formaat, ruimte voor open jeugdwerk, roepen ze ook op wetgeving op elkaar af te stemmen. Een treffend voorbeeld zijn de geluidsnormen voor muziekactiviteiten en de normen rond luchtkwaliteit. Je kan onmogelijk je gebouw hermetisch afsluiten en tegelijk voor voldoende ventilatie zorgen.

Er is nood aan een duidelijk overzicht van alle regelgeving die van toepassing is op jeugd(werk)infrastructuur. Ook een expertise punt/aanspreekpunt is nodig om jeugdverenigingen wegwijs te maken in de veelheid aan regels.

Zorg ervoor dat regelgeving op maat van jeugd(werk)infrastructuur wordt opgesteld.

We stellen ook vast dat de regels die opgelegd worden niet op maat zijn van het jeugdwerk. Neem bijvoorbeeld de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen. Dat betekent dat je binnen de vijf jaar het gebouw moet aanpakken. Ook dat legt een enorme druk op de verenigingen die hun gebouw nu bijvoorbeeld in een vernieuwde erfpacht krijgen van een kerkfabriek.

Ook zijn de renovatienoden van jeugdinfrastructuur anders door het gebruik. Zo leveren zonnepanelen energie op het moment dat jeugdhuizen voornamelijk gesloten zijn en is vloerverwarming misschien niet ideaal voor een lokaal van de jeugdbeweging dat enkel op zondag gebruikt wordt. Soms zijn de normen zelf onverzoenbaar: zo is het bijvoorbeeld kiezen tussen betere ventilatie of energiezuinige maatregelen.

Zorg er voor dat regelgeving duidelijk is voor zowel de eigenaars/gebruikers als voor de controlerende overheid en vermijd zo verwarring en frustraties.

Een ander signaal dat we krijgen is dat er soms willekeur is. Een voorbeeld hierbij zijn controles op brandveiligheid. Naargelang de gemeente waar de infrastructuur gelegen is of de persoon die de controle uitvoert krijg je een ander oordeel.

Verlaag het btw-tarief op jeugdinfrastructuur van 21 naar 6 procent.

De Vlaamse Jeugdraad is al langer voorstander van een verlaagd btw-tarief bij (ver)bouwprojecten van jeugdinfrastructuur. Concreet ijveren we voor een btw-verlaging van 21 naar 6 procent. Dit zal voor een impuls aan investeringen zorgen. Bovendien creëert dit financiële ruimte om zich in regel te stellen met de nieuwste normen (zoals isolatienormen).

Ambulante handel

> Regel op Vlaams niveau niet enkel de vrijstelling voor de occasionele verkoop van producten of diensten met een niet-commercieel karakter, maar bepaal ook enkele redelijke richtlijnen die de door de verschillende overheden erkende verenigingen moeten volgen (zonder een voorafgaandelijke aanvraag te moeten doen).

Ambulante handel is de officiële term die gebruikt wordt voor huis-aan-huisverkoop, verkoop op de openbare weg en op openbare markten. Met het decreet van 3 maart 2023 (dat inging op 1 april 2024) vereenvoudigt de Vlaamse overheid onder meer de regelgeving van de occasionele niet-commerciële verkopen uit de wet van 25 juni 1993. In Brussel mogen jeugdverenigingen onder bepaalde voorwaarden vrij verkopen.

We juichen toe dat de verkoop van producten of diensten met een niet-commercieel karakter niet onderworpen is aan de bepalingen van de wet. Heel wat jeugdwerkorganisaties moeten vaak meerdere keren per jaar de straat op gaan om hun werking te financieren met de verkoop van wafels, paaseitjes, pannenkoeken,…

De gemeente kan echter in het gemeentelijk reglement bijkomende voorwaarden bepalen om de verkoop van producten of diensten met een niet-commercieel karakter te regelen. We volgen de Vlaamse overheid in hun standpunt dat de gemeente de best geplaatste overheid is om de juiste aard en het occasioneel karakter van de verkoopactie in te schatten en indicaties van eventuele fraude vast te stellen. Helaas zorgt lokale autonomie ook voor een versnippering van richtlijnen en regels en helaas soms ook net voor extra administratie en verplichtingen.

- In de ene gemeente worden de door de gemeente erkende jeugd-, cultuur- en sportverenigingen vrijgesteld van administratie. Soms met enkele richtlijnen of afspraken (bv. max. 5 keer per jaar, zich moeten uiten of (her)kenbaar maken als lid van je vereniging, …).
- In de andere gemeente moet op voorhand een aanvraagformulierformulier ingediend worden.

Slot: Algemene principes

Als slot van dit advies staan we graag nog stil bij enkele algemene vaststellingen die als rode draden doorheen de voorbije adviespunten lopen.

> Zorg dat nieuwe regelgeving op maat is van micro vzw’s en feitelijke verenigingen. Doe dit door uitzonderingen of vereenvoudigingen te voorzien.

We merken dat heel wat regelgeving niet is aangepast voor kleine verenigingen die voornamelijk werken met vrijwilligers. Zo is bijvoorbeeld regelgeving rond GDPR, het UBO-register of fiscale attesten voor kinderopvang niet op maat van kleine verenigingen.

> Zorg ervoor dat activiteiten die eigen zijn aan het jeugdwerk, zoals kampen, weekends, eetfestijnen, fuiven enzovoort, kunnen blijven voortbestaan zonder dat een vereniging hiervoor moet voldoen aan de regelgeving die geldt voor ondernemingen. Fondsenwervingsactiviteiten zijn onontbeerlijk voor de werking en het voorbestaan van een vereniging. Kampen en weekends zijn dan weer een essentieel onderdeel van de pedagogische werking van veel verenigingen.

We stellen vast dat heel wat wetgeving gemaakt wordt op maat van ondernemingen en de eigenheid van verenigingen daarbij vaak uit het oog worden verloren. Tekenend hiervoor is dat de regels voor vennootschappen en verenigingen sinds 2019 worden ondergebracht in hetzelfde wetboek. Maar ook als het gaat over btw, reiswetgeving, ambulante handel ervaren we dat wetgeving geschoeid is op de leest van ondernemingen, en absoluut niet op maat is van het jeugdwerk.

Een voorbeeld: bij de aankondiging over de hervorming van de patrimoniumtaks in 2023 kondigde de regering ook bijkomende fiscale controles op vzw's aan. Vzw's die te veel commerciële activiteiten uitvoeren dreigen belast te worden onder de vennootschapsbelasting. We vinden het verontrustend dat de fiscus zal bepalen welke vzw's wel of geen jeugdwerk zijn (dat is namelijk een gemeenschapsbevoegdheid): een erkenning als jeugdwerkorganisatie zou moeten volstaan om niet belast te worden als vennootschap. Bovendien is het ook pijnlijk om vast te stellen dat organisaties hun middelen al jaren zien afnemen en dat organisaties die op zoek gaan naar alternatieven om minder afhankelijk te worden van subsidies hiervoor worden afgestraft. De middelen die jeugdorganisaties verwerven uit commerciële of alternatieve activiteiten stromen integraal terug naar het verwezenlijken van hun maatschappelijk doel.

> Stem als lokaal bestuur regelgeving af met aangrenzende gemeente en streef als Vlaamse overheid naar harmonisatie.

Een andere vaststelling is dat versnippering van lokale regels tot verwarring en soms absurde situaties leidt. Zo bereiken ons verhalen van jongeren die een kadervormingscursus willen volgen maar tussen de mazen van het net vallen: de gemeente waar ze wonen betaalt de cursus enkel terug aan jongeren die actief zijn in verenigingen erkend binnen hun gemeente en de gemeente waar de jongeren actief is in het jeugdwerk betaalt enkel cursussen terug aan inwoners. Schrijnend wordt het al helemaal als een jongere die recht heeft op een kansentarief met zijn UiTPAS dat recht niet kan gebruiken omdat de jeugdvereniging in de buurgemeente actief is.

> Betrek ons tijdig bij de opmaak van nieuwe wetgeving alsook bij de implementatie ervan.

Regelgeving die opgemaakt wordt zonder in dialoog te gaan met het verenigingsleven zal sneller leiden tot onnodige druk op vrijwilligers en verenigingen. Ons betrekken bij de opmaak en implementatie van nieuwe regelgeving zal ertoe leiden dat er minder frustraties zijn. Neem daarbij een voorbeeld aan het traject dat gelopen werd voor de implementatie van het verenigingsloket, waar de verschillende sectoren actief bij betrokken werden.

> Creëer een duidelijk overzicht van alle regelgeving, deadlines en verplichtingen. Het Verenigingsloket lijkt ons hiervoor een ideale tool. Zorg er ook voor dat de verenigingen meldingen krijgen als er deadlines naderen of wetgeving verandert.

Een overzicht behouden van alle regelgeving waar je als vereniging aan moet voldoen is een uitdaging. Er bestaat ook nergens een helder overzicht van wat er allemaal in orde gebracht moet worden en verenigingen worden nauwelijks herinnerd aan verplichtingen. Zo krijgen we allemaal als burgers (natuurlijke personen) voor het invullen van onze belastingbrief jaarlijks herinneringen om onze belastingaangifte in orde te brengen, voor de rechtspersonenbelasting wordt geen herinnering opgestuurd.